

Centrul de Formare APSAP: 7 din 10 angajați la stat nu au participat la cursuri de formare profesională, deși Codul Muncii obliga instituțiile publice să dezvolte abilitățile personalului cel puțin o dată la 2 ani

Aproape 72% dintre angajații la stat nu au urmat, în ultimii ani, cursuri de formare profesională care să le îmbunătățească competențele la locul de muncă, în special pe cele digitale, arată un sondaj realizat de Centrul de Formare APSAP, deși instituțiile statului sunt obligate prin lege să investească în perfecționarea constantă a angajaților pentru o eficiență sporită în administrația publică. De asemenea, doar 0,1% dintre funcționarii publici sunt interesați de cursuri de competențe digitale și IT&C. Astfel, specialiștii avertizează că personalul de la stat risca să fie din ce în ce mai puțin calificat pentru locul de muncă și să nu se adapteze la schimbările aduse de tehnologie și digitalizare.

Sondajul Centrului de Formare APSAP a fost realizat pe un eșantion de 3.985 de angajați din sectorul public, din mediul urban și rural din România, după participarea acestora la un program gratuit de formare profesională, și arată date îngrijorătoare. Mai exact, 47,2% dintre respondenți au menționat că nu au participat la niciun alt program de formare profesională în format fizic, iar aproape 24,6% au răspuns că nu au participat la niciun alt program de formare profesională, desfășurat online. Potrivit legislației în vigoare, angajații din sectorul public au un drept și o obligație în a participa cel puțin o dată la 2 ani la cursuri de formare profesională pentru a avansa în funcție, conform Art. 479 și Art. 458 din Codul Administrativ și Art. 197 din Codul Muncii.

“Deși legea impune îmbunătățirea competențelor angajaților din administrația publică, aceasta nu este respectată în toate instituțiile statului, având ca efect diminuarea numărului de funcționari publici pregătiți pentru munca de zi cu zi. Dezvoltarea abilităților personalului ar trebui să devină o prioritate a instituțiilor și organizațiilor publice, atât pentru dezvoltarea profesională și personală a angajaților, cât și pentru o relaționare mai bună cu cetățenii și, implicit, pentru sporirea eficienței în administrația publică. Nu lipsesc doar competențele digitale, ci există lacune și în cunoștințele care vizează modificările și actualizarile legislative, necesare pentru buna desfășurare a activității. Pentru a actualiza competențele profesionale și pentru a dezvolta abilitățile angajaților de la stat, Centrul de Formare APSAP a oferit gratuit instituțiilor publice un program complet, format din 11 sesiuni de perfecționare în diverse domenii, printre care Resurse Umane în Sectorul Public, Sistem de Control Intern/Managerial, Comunicare în Administrația Publică, Accesarea Fondurilor Europene, dar și Achiziții Publice, la care au participat aproape 4.000 de persoane din întreaga țară. Învățarea, însă, reprezintă un proces continuu și necesar oricărui angajat, din domeniul public sau din cel privat, iar sondajul realizat evidențiază o situație critică și o realitate care ne afectează pe fiecare în parte. De aceea, sunt necesare măsuri urgente din partea statului român pentru sprijinul angajaților săi, dar și pentru o eficiență crescută în activitatea curentă”, declară **Bogdan-Costin FÂRȘIROTU**, fondator și președinte al Centrului de Formare APSAP.

În ceea ce privește participarea la programele de formare, sondajul realizat de Centrul de Formare APSAP arata ca aproape 26% dintre funcționarii publici și alți angajați de la stat au urmat un singur curs de formare cu prezența fizică, iar 23% un singur curs online; 13% au participat la două cursuri cu predare fizică, iar 19% la cele cu predare online; 5,4% au fost la 3 cursuri cu predare fizică, iar doar 10% la trei cursuri online.

Angajații din primării și alte instituții din mediul rural, puțin interesați de perfecționare

În ciuda faptului ca programul de formare gratuit, organizat de Centrul de Formare APSAP, a fost trimis către toate instituțiile publice centrale și locale din țară, rata de înscriere a fost redusă în mediul rural. În timp ce peste 80% dintre participanți sunt din mediul urban, doar 17,4% dintre angajații de la instituții publice din comune și sate au participat la cursuri de perfecționare gratuite, deși în mediul rural este o mare nevoie de adaptare la mediul digital, punctează Bogdan-Costin FÂRȘIROU. Astfel, expertul APSAP spune ca acest dezechilibru ridică un mare semnal de alarmă referitor la informația care ajunge îngreunată la angajații din sectorul public care locuiesc în afara zonelor urbane, dar care trebuie să fie la curent cu schimbările legislative, dar și cu oportunitățile pe care piața le oferă.

Ce salarii cred angajații din sectorul public ca ar trebui să aibă

Deși prin formare continuă, angajații la stat pot avansa în funcție și pot obține astfel o creștere a veniturilor, rezultatele sondajului arata ca mare parte dintre respondenți au câștiguri mai mici decât considera ca merita și mai mici decât media din UE. În prezent, cea mai mare parte dintre angajații la stat (43%) au răspuns ca au un venit lunar de 700 euro - 1.000 euro. Peste un sfert dintre ei se încadrează în categoria de venit lunar între 1.000 euro - 1.500 euro, iar aproape 13% dintre ei au venituri cuprinse între 400 euro și 700 euro.

În opinia celor mai mulți angajați la stat (90%), un venit lunar motivant este de cel puțin 1.000 euro. Peste un sfert dintre ei considera ca ar trebui să câștige lunar 1.000-1.500 euro, iar aproape 40% spun ca venitul lunar ar trebui să fie în intervalul 1.500-2.000 euro.

Astfel, **Bianca-Florentina ZICHIL**, *Director Îmbunătățire Procese al Centrului de Formare APSAP*, punctează ca, și dacă ar obține o creștere a salariului, venitul lunar al angajaților din România va fi în continuare mult sub media din UE, mai exact de 6-8 ori mai mic decât media salarială din alte țări din blocul comunitar, care se încadrează între 3.000 euro și peste 7.000 euro lunar, conform datelor Eurostat.

Ce competențe vor funcționarii publici să își dezvolte

Întrebați de competențele pe care și-ar dori să le dezvolte, peste 36% dintre angajații la stat au răspuns ca vizează cursuri de resurse umane, 33% vor cursuri de accesare a fondurilor europene, un sfert dintre ei își doresc cursuri de etică, integritate și anticorupție, 27% cursuri de contabilitate și 12,5% de asistență socială. La polul opus, doar câte 2 respondenți din aproape 4.000, adică sub 0,1% din totalul participanților la sondaj, au răspuns ca și-ar dori să își dezvolte competențe digitale, de IT&C, psihologie, discriminare și egalitate de șanse, comunicare internă, siguranța alimentară, protecția informației sau altele.

Referitorul la nivelul de competențe digitale pe care respondenții le dețin, conform răspunsurilor primite, nivelul este unul mediu. În ciuda faptului ca 63% dintre participanți menționează ca utilizează Excel în mod frecvent, aproximativ 78% au doar cunoștințe medii în competențele digitale.

“În ceea ce privește domeniile de perfecționare dorite de funcționarii publici, s-a observat ca aceștia nu manifesta interes pentru îmbunătățirea competențelor din sfera de digitalizare și IT&C. Din acest punct de vedere, se poate înțelege de ce majoritatea proceselor desfășurate de cetățeni în contact cu instituțiile publice necesita prezența fizică și birocrație. Pentru a îmbunătăți procedurile și întregul sistem, ar trebui avute în vedere digitalizarea serviciilor oferite, dar și automatizarea procedurilor standard, pentru a ușura atât viața cetățenilor, cât și activitatea angajaților. Într-o era în care aproape totul poate fi digitalizat, competențele digitale reprezintă un atu esențial, necesitând perfecționare constantă pentru a atinge un nivel ridicat de performanță profesională. Programele de formare ofera oportunități angajaților din ambele sectoare, atât public, cât și privat, de a-și îmbunătăți abilitățile digitale, indispensabile în mediul profesional actual. Deși multe dintre activitățile furnizate de instituțiile publice ar putea fi exercitate și în mod digital, electronic, lipsa competențelor reprezintă un impediment în dezvoltarea unor astfel de funcționalități online”, explică Bogdan-Costin FĂRȘIROTU.

Totodata, în contextul digitalizării accelerate, inovarea în sistemul de stat ar trebui să fie prioritară. Investiția în automatizarea proceselor este mică, dar are un impact imens. Prin implementarea de platforme digitale și instrumente inteligente de lucru se reduce considerabil necesitatea cetățenilor de a se deplasa fizic la ghișee, oferindu-le acestora posibilitatea de a accesa serviciile în mod simplu și rapid, de oriunde și în orice moment. Aceasta tranziție spre digitalizare nu doar optimizează procesele administrative, ci și crește transparența și eficiența în furnizarea serviciilor publice, contribuind la construirea unei societăți mai conectate și incluzive, punctează Bianca-Florentina ZICHIL.

Ce cred funcționarii publici ca pot obține prin cursuri de formare

În ceea ce privește motivarea participării la cursuri de formare, 91% dintre angajații din sistemul public cred că pot dobândi noi competențe, utile în activitatea desfășurată, iar 46% sunt de părere că își pot dezvolta competențe utile pe plan personal. De asemenea, 42% dintre respondenți cred că îi ajută să-și completeze portofoliul personal de activități de formare, pe când 28% ar participa la astfel de cursuri pentru a socializa și a cunoaște persoane din domeniul lor de activitate.

În alegerea unui program de formare profesională, cel mai mult ar conta, din datele obținute, tematica abordată (77%), urmată de nevoile individuale de formare (67%), certificarea obținută (37%), facilitățile oferite prin modul de organizare (32,6%), dar și de prestigiul formatorului/ organizatorului (peste 25%).

Profilul angajatului de la stat: doar 14% dintre respondenți sunt tineri, sub 35 ani

Peste 80% dintre persoanele participante la sondajul Centrului de Formare APSAP, realizat în cadrul programului gratuit de perfecționare, sunt femei, iar 83% din totalul respondenților traiesc în mediul urban. Totodata, ca nivel de studii, în 52% au studii de masterat, iar 40% studii de licență. De asemenea, 80% dintre respondenții sondajului nu dețin o funcție de conducere.

În ceea ce privește vârsta, majoritatea publicului chestionat, 55,6%, se încadrează în categoria de peste 45 de ani, iar 30% în categoria de vârstă 36-45 ani, ceea ce sugerează că pentru tinerii angajați în sistemul public, interesul pentru cursurile de formare este scăzut. Doar 14% dintre respondenți au vârsta cuprinsă între 18 și 35 ani, aspect alarmant, care poate indica un proces de angajare anevoios, cu multiple cerințe și probe de concurs, birocrația, digitalizarea și inovarea scăzute sau posibilitățile de avansare îngreunate.

Totodata, având în vedere rezultatele, se remarcă faptul că persoanele cu vechime și experiență în câmpul muncii sunt conștiente de faptul că trebuie să își îmbunătățească cunoștințele în mod constant, să-și actualizeze informațiile, să fie la curent cu schimbările legislative și să-și extindă, prin networking, cercul de cunoștințe, care

activeaza în același sector sau chiar domeniu.

În privința nivelului de experiență al participanților chestionați, s-a remarcat ca aproape jumătate (47%) sunt angajați în cadrul instituției de peste 10 ani, 21% de 5-10 ani, 23% de 1-5 ani și 8,3% mai puțin de un an. Aceasta constatare, împreună cu faptul ca majoritatea au vârsta de peste 45 de ani, sugerează faptul ca angajații din sectorul public prefera sa ramâna în aceeași instituție până la vârsta de pensionare.

Un alt aspect de luat în considerare este faptul ca peste 70% dintre angajații sectorului public prefera sa participe la cursurile de formare în prima parte a zilei, ceea ce suprapune aceasta participare cu programul de lucru. Din aceasta perspectiva, putem trage concluzia ca exista posibilitatea ca aceștia sa neglijeze una dintre cele doua activități pe care trebuie sa le îndeplineasca.

Așadar, se pare ca exista multiple obstacole care stau în calea participării eficiente a funcționarilor publici și a altor angajați de la stat la programele de formare profesionala, inclusiv lipsa de interes, dificultăți legate de accesibilitate și preferințele contradictorii ale participanților. Aceste aspecte trebuie abordate și soluționate pentru a asigura o dezvoltare profesionala adecvata și pentru a raspunde cerințelor în continua schimbare ale administrației publice din România.

Despre Centrul de Formare APSAP

Fondată în 2006, organizația neguvernamentală Centrul de Formare APSAP a devenit unul dintre cele mai de încredere organizații care furnizează programe de perfecționare pentru sectoarele public și privat din România. Prin cursurile oferite pentru angajații de la stat și cei din domeniul privat se afla cursuri de resurse umane, protecția datelor, competențe digitale, marketing digital și social media, public speaking, competențe antreprenoriale, management de proiect și altele. Toate cursurile APSAP sunt autorizate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și de Ministerul Educației.

Sute de companii private aleg, an de an, serviciile de formare și perfecționare organizate fizic (cu prezența) sau în format online ale Centrului. Doar în ultimii 4 ani de activitate, Centrul de Formare APSAP a organizat 3.000 de programe de formare și conferințe naționale la care au participat peste 100.000 de persoane fizice, funcționari publici, personal contractual, demnitari și alte categorii de personal din țara noastră.

Cu o experiență a membrilor sai de peste 20 de ani în procesul de perfecționare a personalului din administrația publica, Centrul de Formare APSAP are 74 de formatori excepționali care, prin experiența acumulata în ani și practica în sectorul public, pregatesc angajații din domeniul public pentru a lucra mai eficient în interesul cetățenilor.